

Ook de schilder Jacques Louis David - de meeste weten dat 'De Dood van Marat' van hem één van mijn lievelingsschilderijen is - heeft ervaring met isolement. Dit is een schilderij dat hij gemaakt heeft in gevangenschap. Hij schildert vanuit een hoog standpunt de natuur die hij vanuit zijn cel zag. Misschien een manier om te mediteren op een gedeelte van de ongetemde natuur, zodat zijn geest een manier vond om terug te ademen.

View of the Garden of the Luxembourg Palace.

1794. Oil on canvas. 55 x 65 cm. Louvre, Paris, France.

‘Schilderijen behagen vaak, intrigeren en slagen uiteindelijk in de diepte van hun understatement. Ze grijpen beetje bij beetje in onze sympathieën. Dit is zo'n schilderij. De titel herinnert ons er onmiddellijk aan dat we veel over dit onderwerp moeten weten - dit zijn de prachtig geregelde tuinen waar het centrum van de linkeroever van Parijs om lijkt te draaien, niet waar?

Bovendien denken we ook dat we veel weten over de schilder Jacques-Louis David, een grote neoclassicistische geest die we bijna volledig identificeren met het Frankrijk van de revolutie van 1789 en zijn glorieuze / roemloze nasleep. En toch, wat schildert David hier precies - en, inderdaad, waarom is hij hier op dit bijzonder hoge uitkijkpunt en schildert hij dit tafereel dat op zich zo weinig belooft?

David is over het algemeen niet zo'n schilder. Hij is een man die zich bezighoudt met symbolen, hoge thema's, geen man die zich van de wereld onderscheidt en geneigd is zich een weg te banen in bosachtige hoekjes en gaten. In feite is dit het enige landschap dat hij heeft geschilderd. We associëren zijn naam met grote en vaak gewaagde herwerkingen van mythologische thema's - hij schilderde mannelijk naakt als nooit tevoren - en, misschien nog meer, met de geest van de Jacobijnen - hij was een vriend van Robespierre's - en, met Napoleon zelf, die hij herhaaldelijk schilderde. Kortom, David was een man die voorop liep, een man die de realiteit van een turbulent Frankrijk oprichtte en mythologiseerde in de greep van een machtige en onomkeerbare verandering.

Dit is niet zo'n foto. Nee, dit schilderij lijkt uit te kijken naar een schilderschool die we gemakkelijker identificeren met het midden van de 19e eeuw - de Barbizon School. Het is zo ingehouden, bijna stationair. Het plezier dat we eraan beleven hangt gedeeltelijk af van onze plagerige redenen om ervan te genieten. De herfst is aangebroken en daarmee een licht gevoel van stof en dorst. De bomen verliezen hun kleur, hun blad, vallen langzaam terug in de richting van hun skeletachtige winterzelf.

Het zonlicht is dun, zwak en niet bedreigend. Ongeveer een kwart van het schilderij - het kwart onderaan het doek - wordt overgegeven aan een volkomen ondramatische weergave van stoffige, dungekleurde grond, vrij afgeschermd van de rest. Daar is een heel kleine en onbeduidende groep mensen geclusterd, zoals Millet later zo'n groep zou hebben geschilderd. De arbeiders van Millet zouden doelbewust zijn geweest op manieren die we onmiddellijk konden begrijpen en bewonderen. Ze zouden groot genoeg zijn geweest om ons een levendige indruk te geven van de essentiële adel van zwoegen. Niet zo hier. Harken deze mensen de aarde zelf? Maken ze markeringen? Zijn ze verwickeld in een soort ondoorgrondelijk spel?

Wat we zeker weten, is dat na de revolutie delen van de Jardin du Luxembourg werden overgedragen om door het gewone volk te worden bewerkt - ongetwijfeld in de nieuwe geest

van egalitarisme. Er valt hier echter niet veel te vertellen, niet in deze tijd van het jaar, niet veel bewijs van Keats 'seizoen van zachte vruchtbaarheid. Zachte vruchteloosheid?

Twee factoren lijken in dit schilderij op gespannen voet te staan: orde en wanorde. Dat hek ziet er in het extreme geïmproviseerd uit - schokkend geïmproviseerd voor zo'n augustuslocatie. En toch herinnert de lay-out van de tuinen zelf, die perfecte uitlijning van bomen, ons enigszins aan hoe de Jardin du Luxembourg tegenwoordig zijn, een project dat afhankelijk is van zijn grootsheid en zijn kracht om indruk te maken op het temmen en ordenen van de natuur in de belangen van de menselijke rede. En zo is het hier. Maar de toppen van de bomen vertellen nogal een nogal verhaal. In deze tuinen zijn we gewend aan het zien van ernstig geknotte bomen. De natuur moet getemd en gereguleerd worden. Hier lopen de zaken uit de hand. De weerbarstige kronen van de bomen verheugen zich in hun ongetemde geest.

En hoe kwam hij vanuit zo'n hoog standpunt te schilderen? Omdat hij in de gevangenis zat. Dit was waarschijnlijk het uitzicht dat hij vanuit zijn cel zag. Op deze manier mediteren op een gedeeltelijk ongetemde natuur kan zijn geest hebben geholpen om te ademen.

Over de kunstenaar: Jacques-Louis David (1748-1825)

Jacques-Louis David werd geboren in Parijs en is nauw verbonden met de revolutie van 1789. Na de verklaring van een republiek in 1792 werd hij tot parlementslid gekozen van de Nationale Conventie en behoorde hij tot de plaatsvervangers die Louis XVI ter dood veroordeelden. voor verraad. Hij was een vriend van Robespierre en werd in 1794 gevangengezet voor zijn rol in de Terreur. In 1804 werd hij benoemd tot eerste schilder van Napoleon, de nieuwe keizer van de Fransen.' ¹

¹ <https://www.independent.co.uk/arts-entertainment/art/great-works/great-works-view-of-the-gardens-of-the-palais-du-luxembourg-by-jacques-louis-david-8026825.html>

Hou jullie goed, geniet van het schoons rondom u!

Tot gauw,

Stephanie

Voor de tekenaars onder u: het SMAK heeft een tof initiatief gelanceerd:

https://smak.be/nl/nieuws/tekenen-in-lockdown?utm_medium=email&utm_campaign=Imaginaire%20Museum%20-%20Tekenen%20in%20lockdown%20-%20CloseUp%20en%20verlenging%20Kris%20Martin&utm_content=Imaginaire%20Museum%20-%20Tekenen%20in%20lockdown%20-%20CloseUp%20en%20verlenging%20Kris%20Martin+CID_909962fb9a6a04db0a084b196ae9a663&utm_source=Campaignmonitor%20mailings&utm_term=Lees%20meer

- Geniet -